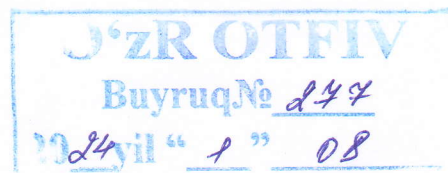

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70810503–Fitopatologiya magistratura mutaxassisligining

MALAKA TALABLARI

Toshkent -2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti;

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirining
2024 yil « 1 » 08 dagi 244 - sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta‘lim davlat ta‘lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta‘lim davlat ta‘lim standarti. Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi.....	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarining obyektlari	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar.....	6
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	8
4.	Fanlar katalogining tuzilishi.....	8
	Bibliografik ma’lumotlar	9
	Kelishuv varag‘i	10

1. Umumiy tasnifi

70810503 – *Fitopatologiya* magistratura mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlovchi kunduzgi ta‘lim shaklida amalga oshiriladi. Barcha ta‘lim shakli bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me‘yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi 70810503 – *Fitopatologiya* magistratura mutaxassisligi bo‘yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta‘lim tashkilotlari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta‘lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilar;

magistratura mutaxassisligining o‘quv reja va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta‘lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyasi;

ta‘limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta‘lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta‘minlovchi organlar;

oliy ta‘lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta‘lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari:

70810503 – *Fitopatologiya* magistratura mutaxassisligi qishloq xo‘jaligi talim sohasiga oid mutaxassislik bo‘lib, qishloq xo‘jaligi ekinlari mahsuloti xosildorligi va sifatini oshirish maqsadida yer, suv, energiya, moddiy-texnika va mehnat resurslaridan oqilona foydalanish hamda ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish bilan o‘simliklar himoyasi va karantini tarmoqlarida fan va ishlab chiqarish, o‘simliklarni kasalliklardan himoya qilishda zamonaviy texnologiyalarni tatbiq etish va qo‘llash; ilmiy-tadqiqotlar o‘tkazish, oliy ta‘lim muassasalarida, malaka oshirish va kadrlarni qayta tayyorlash tizimi muassasalarida maxsus fanlarni o‘qitishni majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining ob‘ektlari:

yer, suv, energiya, moddiy texnik va mehnat resurslari, qishloq xo‘jalik texnikalari;

qishloq xo‘jalik ekinlarida kasallik qo‘zg‘atuvchi mikroorganizmlar, kasallangan o‘simliklar, ekinzorlar;

foydali mikroorganizmlar, omborxonadagi mahsulotlar kasalliklari; pestitsidlar, dori purkash apparatlari; kimyoviy va biologik vositalarni qo‘llash texnologiyalari; o‘simliklar himoyasi va karantini tashkilotlarida boshqaruv tizimi; Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarida hamda oliy ta‘lim muassasalarida ilmiy tadqiqot faoliyati va jarayonlari.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari

- *ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyat;*
- *tashkiliy-boshqaruv faoliyati;*
- *loyihaviy–konstruktorlik;*
- *axborot-tahliliy faoliyat;*

1.2.4. Kasbiy vazifalari:

70810503 – Fitopatologiya mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka rejasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob‘ektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vaziflarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy tadqiqot va pedagogik faoliyatida:

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o‘tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma‘ruzalar, risola, o‘quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma‘lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topishi;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o‘tkazish hamda faol ishtirok etish;

fitopatologiya bo‘yicha yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar yoki ilmiy-tadqiqot loyihalarini tahlil qilishi;

o‘simlik kasalliklari diagnostikasi yo‘nalishidagi zamonaviy texnologiyalarini tatbiq etishi;

fitopatologiyaning qishloq xo‘jaligida joriy qilingan eksperimental izlanish ishlarini namunaviy uslubiyatga asosan mustaqil o‘tkazish va ulardan olingan natijalarga ishlov berishi;

ishlanmalar bo‘yicha ilmiy hisobotlar tayyorlashi;

fitopatologiya sohasida o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha adabiyotlar sharhlarini ishlab chiqishi, referatlar va bibliografiyalarni tuzishi;

ilmiy seminarlar, simpoziumlar va ilmiy-amaliy konferensiyalar ishida ishtirok etishi va ma‘ruzalar qila olishi;

ilmiy-ishlab chiqarish matbuotlariga maqolalar tayyorlashi;

innovatsion ko‘rgazma yarmarkalarida ilmiy izlanishlar natijalarini namoyish etishi;

innovatsion ishlanmalarni ishlab chiqarishga tatbiq etish qobiliyatlariga ega bo‘lishi;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqishi;

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida mutaxassisligi bo'yicha pedagogik va o'quv-uslubiy faoliyat yuritishi;

o'quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazishi;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o'quv-metodik majmualarni mukammal o'zlashtirishi;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borishi.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

ishlab chiqarish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini takomillashtirishi;

ishlab chiqarish jarayonlarini samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirishi;

zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ularning ekspluatatsiyasi bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqishi;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilishda ishtirok etish qobiliyatlariga ega bo'lishi;

ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilishi;

bajarilayotgan ish rejasini tuzish va bu ishni nazorat qilish, ishni bajarish uchun zarur bo'lgan resurslarni rejalashtirish, o'z ishining natijalarini baholash;

kasbiy etika qoidalariga rioya qilishi.

Loyihaviy-konstruktorlik faoliyatida:

Fitopatologiya sohasida ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini loyihalash, texnologik jarayonlar va mehnatni tashkil etish va ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish;

loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;

amaliyotda axborot texnologiyalarning xalqaro va kasbiy standartlarini, zamonaviy uslublarini, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo'llash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

Loyihalar samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosi, iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyati undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o'z faoliyatida me'yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo'lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lish;

pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni bilish;

ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishni bilish;

ilmiy faoliyati natijalari bo'yicha davlat va xorijda e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash malakalariga ega bo'lishi;

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

tashkilot, korxonalar va ularning alohida bo'linmalar tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalarda ishlab chiqarish va mehnat resurslaridan samarali foydalanishda iqtisodiy xavfsizlik tamoyillarini qo'llay bilish;

qishloq xo'jalik o'simliklari zararli orgnizmlari tur tarkiblarini aniqlash va ulardan himoya qilishni tashkil qilish va qo'llashni;

o'simliklar himoyasida samarali va resurstejamkor faoliyatni tashkil eta olishni bilishi;

zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikalari va kommunikatsion vositalarni amaliyotda keng qo'llash;

iqtisodiy vaziyatlarga tahdid soluvchi omillarni bartaraf etishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish malakasiga ega bo'lish;

me'yoriy-huquqiy hujjatlarni ekspertizadan o'tqazishni bilish.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy faoliyat – ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash, ilmiy-pedagogik ishini olib borish va ilmiy amaliy tajribalar orttirish jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetentsiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim mutaxassisligi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1.Ilmiy tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish;

2.Ilmiy-pedagogik ish;

3.Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestr
1.00	MFM2440	Majburiy fanlar	1380	46	1-3
1.01	ITMM1304	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFO'MM1404	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	2
1.03	FITITUM1404	Fitopatologiyada ilmiy-tadqiqot uslublari	120	4	1
1.04	O'YUKQKV M 1206	O'simliklarning yuqumli kasalliklarini aniqlash va ularga qarshi kurash vositalari	180	6	2
1.05	MMSFM1106	Mikroorganizmlar morfologiyasi, sistemikasi va fiziologiyasi	180	6	1
1.06	ISTPKO'KHM 1304	Issiqxona sharoitida tamatdosh, poliz va ko'kat o'simliklarining kasalliklari hamda ularga qarshi kurash choralari	120	4	3
1.07	MSMSDKE 1306	Meva va sabzavot mahsulotlarining saqlash davridagi kasalliklari	180	6	3
1.08	O'KRTBQM 1306	O'simliklar kasalliklarini rivojlanishi va tarqalishini bashorat qilish	180	6	3
1.09	O'KDIAGM 1106	O'simlik kasalliklari diagnostikasi	180	6	1
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
	Kvalifikatsiya	Fitopatolog-agronom, biolog, pedagog-tadqiqotchi			
		Jami	1800	60	
3.00		Ilmiy faoliyat	1800	60	1,2,3,4

3.01		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	1,2,3,4
3.02		Ilmiy-pedagogik ish	360	12	1,2,3
3.03		Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	360	12	4
		Jami	3600	120	
		HAMMASI	3600	120	

24 21 → 60
27 12 → 60

$$\underline{3 + 6 + 3 + 18 = 36} \quad +: f$$

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, kasbiy faoliyat sohasi, kasbiy faoliyat ob'ekti, o'quv reja, fan dasturi, fitopatologiya, o'simliklar kasalliklari, mikroorganizmlar, fungitsidlar, o'simliklar klinikasi, o'simliklarni himoya qilish, o'simliklar karantini, aqlli qishloq xo'jaligi (Smart agriculture), biznes-loyiha, kasb faoliyati, magistratura, loyiha-texnologik, pedagogik, ilmiy-pedagogik ish, malaka amaliyoti, magistrlik dissertatsiyasi, baholash, davlat attestatsiyasi, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, mundarija, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, kadrlarga talab, loyihalash, ilmiy-tadqiqot jarayoni, maxsus fanlarni o'qitish metodikasi, virtual elektron bilim manbalari, nazariya.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari
hamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQILGAN:

M.O.

Toshkent davlat agrar universiteti

Birinchi prorektor [Signature] S.Y. Islamov

2024 yil « 08 » 06

M.O'.

Andijon qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar instituti

Rektor [Signature] T. Z. Sultanov

2024 yil « 10 » 06

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta'limni
rivojlantirish tadqiqotlari markazi

Direktor [Signature] M. Boltabayev

2024 yil « 08 » 06

M.O'.

O'zbekiston Respublikasi
Qishloq xo'jaligi vazirligi huzuridagi
o'simliklar karantini va himoyasi
agentligi

Direktor [Signature] I. Ergashev

2024 yil « 08 » 06

M.O'.

O'simliklar karantini va himoyasi
ilmiy tadqiqot instituti

Direktor [Signature] A. Anorbayev

2024 yil « 10 » 06

M.O.

"Agro Servis Torg" MCHJ-QK

Direktor [Signature] O. Jurayev

2024 yil « 11 » 06

